

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 6Csp/18/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200393
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Milan Majerník, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2021:8221200393.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Milanom Majerníkom, PhD. v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155, zast.: Advokátska kancelária Gallo, s. r. o., so sídlom Jilemnického 4012/30, 036 01 Martin, IČO: 36 715 352, proti žalovanému: O. Š.H., D.. XX.XX.XXXX, N. XXX XX O. XXX, o zaplatenie 150,84 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 85 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 85 eur od 27.07.2018 do zaplatenia a to všetko v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

III. Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 12 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 24.02.2021 domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 150,84 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 27.07.2018 do zaplatenia a nahradiť mu trovy konania a trovy právneho zastúpenia.

2. Žalobu odôvodnil tým, že dňa 16.10.2017 uzavrel so žalovaným ako dlžníkom zmluvu o pôžičke č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX (ďalej len „zmluva“), na základe ktorej poskytol žalovanému pôžičku vo výške 172 eur na kúpu spotrebného tovaru bližšie špecifikovaného v zmluve. Kúpna cena tovaru bola 219 eur a žalovaný pri podpise zmluvy uhradil akontáciu vo výške 47 eur. Podľa zmluvy o pôžičke mal žalovaný splácať pôžičku v pravidelných 20 mesačných splátkach po 10 eur a to až do celkovej sumy vo výške 200 eur. Do podania žaloby na súd žalovaný uhradil žalobcovi sumu (bez akontácie) 40 eur. Žalovaný porušil svoju povinnosť splácať poskytnutú pôžičku resp. jednotlivé splátky riadne a včas preto ho žalobca listom zo dňa 26.05.2018 - predžalobná upomienka vyzval k okamžitej úhrade dlžných splátok a upozornil ho na možnosť vyhlásenia splatnosti celého úveru. Nakoľko k úhrade dlžných splátok nedošlo, žalobca dňa 19.07.2018 úver zosplatnil, o čom bol žalovaný informovaný listom zo dňa 21.07.2018 - Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru. Žalovaný do dnešného dňa dlžné splátky neuhradil. Jeho celkový dlh ku dňu podania žaloby predstavuje sumu 150,84 eur. Vzhľadom k tomu, že žalovaný sa dostal so splatením pôžičky do omeškania, žalobca si uplatnil aj úroky z omeškania. V žalobe ďalej uviedol, že si neuplatňuje zmluvnú pokutu, ktorá je evidovaná v priloženom prehľade splátok a úhrad v stĺpci „Pokuta“ v sume 17,94 eur. Súčasťou pohľadávky žalobcu sú aj náklady, ktoré žalobcovi vznikli v súvislosti s vymáhaním pohľadávky, ktoré si žalobca v tomto konaní uplatňuje vo výške 0 eur v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka.

3. Žalovaný sa k žalobe, ktorá mu bola spolu s prílohami a poučeniami o procesných právach a povinnostiach doručená dňa 18.05.2021 do vlastných rúk, písomne nevyjadril.

4. Nakoľko predmetom sporu je zaplatenie sumy 150,84 eur, pričom ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci a skutkové tvrdenia strán nie sú sporné, hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur, pojednávanie nebolo potrebné podľa § 297 druhá veta písm. b) CSP nariadiť. Podľa § 219 ods. 3 CSP bolo miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku dňa 14.07.2021 o 8.30 hod. oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu dňa 25.06.2021.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa so zmluvou o spotrebiteľskom úvere zo dňa 16.10.2017, predžalobnou upomienkou zo dňa 26.05.2018, oznámením o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru zo dňa 21.07.2018, prehľadom splátok a úhrad, ako aj ostatným obsahom spisu a zistil tento skutkový stav:

6. Pôvodný žalobca je právnym nástupcom spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130, z titulu zlúčenia uvedenej spoločnosti s Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s.. Táto skutočnosť je uvedená vo výpise z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, Oddiel: Sa, Vložka číslo 341/B. V zmysle projektu rozdelenia zlúčením spoločnosť VÚB, a.s. ako právny nástupca pokračuje v prevádzkovaní tzv. ostatného podnikania zanikajúcej spoločnosti okrem TRIANGEL - splátkového predaja a leasingu QCar. Právnym nástupcom právneho predchodcu žalobcu, t.j. obchodnej spoločnosti Consumer Finance Holding, a.s., sa na základe Projektu rozdelenia zlúčením spísaného vo forme Notárskej zápisnice sp. zn. D. XXXX/XXXX, D. XXXX/XXXX, D. XXXX/XXXX v spojení s prílohou 1 Projektu rozdelenia - Opisom rozdelenia majetku a záväzkov stal žalobca v tomto spore, teda Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov: VÚB, a.s..

7. Právny predchodca žalobcu Consumer Finance Holding, a.s. a žalovaný dňa 16.10.2017 uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere (ďalej len „zmluva“), predmetom ktorej bolo poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru na zakúpenie tovaru - Y. C. vo výške 172 eur. Ďalej boli v zmluve dojednané tieto podmienky: počet splátok 20, akontácia 21,46 % - 47 eur, splátka 10 eur, celková čiastka 200 eur, celková výška a mena úveru 172 eur, RPMN 20,05 %, fixná ročná úroková sadzba 20,05 %, priemerná hodnota RPMN 14,55 %, odplata 20,05 %, najvyššia prípustná výška odplaty 20,24 %, celkové náklady spotrebiteľa 28 eur, termín konečnej splatnosti 20.06.2019, prvá splátka splatná dňa 20.11.2017.

8. Právny predchodca žalobcu predžalobnou upomienkou zo dňa 26.05.2018 upozornil žalovaného na nedoplatok na splátkach v celkovej výške 30 eur a vyzval ho k úhrade. Zároveň ho upozornil na možnosť zosplatenia úveru. Podaním zo dňa 21.07.2018 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému zosplatenie celého úveru.

9. Z prehľadu splátok a úhrad má súd preukázané, že žalovaný zaplatil právnemu predchodcovi žalobcu sumu 87 eur.

10. Podľa § 1 ods. 2 prvá veta zákona č. 129/2010 o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

11. Podľa § 1 ods. 8 zákona o spotrebiteľských úveroch ustanoveniami tohto zákona nie sú dotknuté ustanovenia Občianskeho zákonníka ani osobitných predpisov.

12. Podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

13. Podľa § 7 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

14. Podľa § 7 ods. 4 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banka sú povinní s vynaložením odbornej starostlivosti na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver získavať a účelne využívať údaje o spotrebiteľských úveroch a úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu tak, aby boli splnené podmienky podľa odsekov 15 a 16.

15. Podľa § 7 ods. 16 zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľa, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

16. Podľa § 7 ods. 17 zákona o spotrebiteľských úveroch vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a , b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a) , banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, 17a) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veritelia podľa § 20 ods. 1 písm. a) , ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a , banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

17. Podľa § 9 ods. 2 písm. i) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobie, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,

18. Podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov.

19. Podľa § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1 , b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l) , s) , z) a aa) , c) zmluva o spotrebiteľskom úvere formou povoleného prečerpania, ktorý sa musí splatiť na požiadanie alebo do troch mesiacov, neobsahuje náležitosti podľa § 10 ods. 1 alebo d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa, e) veriteľ spotrebiteľský úver poskytne inak ako bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa¹⁾ a nejde o bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu, 18b) f) veriteľ v zmluve o spotrebiteľskom úvere neuvedie všetky plnenia, ktoré pre spotrebiteľa vyplývajú z poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo s ním súvisia, g) ročná percentuálna miera nákladov spotrebiteľského úveru prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty stanovenej podľa osobitných predpisov. 18aa)

20. Podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

21. Podľa § 15 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o viazanom spotrebiteľskom úvere je zmluva o spotrebiteľskom úvere, v ktorej sa dojednáva spotrebiteľský úver výhradne na financovanie zmluvy o kúpe konkrétneho tovaru alebo poskytnutí konkrétnej služby, pričom tieto dve zmluvy tvoria obchodný celok.

22. Po vykonaní dokazovania súd dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru a to jednak s poukazom na § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch pre absenciu nižšie uvedených náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch a tiež z dôvodu podľa § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch.

23. V zmysle danej právnej úpravy je totiž veriteľ povinný pri poskytnutí spotrebiteľského úveru riadne zistiť bonitu klienta, teda či klient bude schopný splácať úver. Či veriteľ túto povinnosť riadne a v súlade so zákonom splnil musí súd rozhodujúci o žalobe veriteľa o plnenie zosplatnenej istiny, úrokov a ostatného príslušenstva z úveru skúmať vždy. Túto schopnosť veriteľ posudzuje predovšetkým na základe údajov o príjmoch a výdavkoch tak, ako sa to aj uvádza v § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti klienta je teda kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, z ktorej bude schopný úver splácať. Cieľom zákonodarcu bolo zamedziť zadlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne uhrádzať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu so spotrebiteľom uzavrie si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver alebo údajmi z príslušných databáz. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie vyhodnotiť a overovať a za dostatočné sa považujú iba také informácie, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Pokiaľ však veriteľ takto nepostupuje, zákonodarca jasne zadefinoval jeho počínanie ako hrubé porušenie povinnosti a z toho vyvodil sankciu vo forme bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

24. Vychádzajúc zo žalobcom predložených dôkazov súd konštatuje, že v danom prípade žalobca poskytol žalovanému úver napriek tomu, že vôbec nemal zistenú a preverenú výšku jeho výdavkov. Z predloženej zmluvy o spotrebiteľskom úvere vyplýva, že žalobcovi boli predložené doklady od žalovaného: výplatné pásky za posledné 2 mesiace. Zo zmluvy tiež plynie, že žalovaný je Ž., zamestnaný, býva u F.P., má X vyživovanú osobu. Žalovaný mal mať príjem XXX eur mesačne bez nákladov na bývanie, SIPO, telefón, čo sú absolútne nereálne údaje 0 eur, už len s ohľadom na samotnú skutočnosť v zmluve, že žalovaný je vlastníkom telefónu a niekde bývať a náklady s bývaním mať musí.

25. V zásade si každý veriteľ môže rôzne upraviť svoje podmienky pre poskytnutie úveru a je len na ňom, akú mieru podnikateľského rizika je ochotný v tejto súvislosti podstúpiť, nič to nemení na tom, že vždy a za každých okolností musí byť splnený minimálny zákonom predpísaný štandard posúdenia bonity spotrebiteľa, pričom zákon v § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom nevykonanie čo i len jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti (k tomu pozri rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp. zn. 3Co/153/2019 najmä bod 17 odôvodnenia rozsudku).

26. Zo samotnej zmluvy je zrejmé, že posúdenie bonity žalovaného nespĺňalo ani minimálne štandardy. Tu treba pripomenúť odbornú starostlivosť dodávateľa, pričom nemožno vychádzať len z tvrdení, či čestného prehlásenia spotrebiteľa, ak tieto nie sú podopreté konkrétnymi podkladmi a nestačí mať preukázaný len príjem spotrebiteľa, lebo zákon jasne hovorí o preverení údajov nielen o príjme, ale

aj o výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, čo tu žalobca nepreukázal, že náležite preveril. Zo zmluvy plynie, že žalovaný je Ž., navyiac mesačné výdavky (SIPO, náklady na bývanie, telefón), mesačné finančné výdavky všetky tieto majú byť v nereálnej výške, keďže je zrejme, že žalovaný musí niekde bývať, ak je vlastníkom telefónu, musí mať výdavky spojené s jeho používaním, rovnako tak výdavky na živobytie. Je nereálne, aby žalovaný nemal za celý mesiac žiadne výdavky a žil s nulovými nákladmi. Zo zmluvy tiež plynie, že právnomu predchodcovi žalobcu boli predložené doklady- výplatné pásky za posledné 2 mesiace, keďže sú v zmluve označené. Vychádzanie len z aktuálneho príjmu je však vo vzťahu ku komplexnému posúdeniu bonity žalovaného nepostačujúce. Nebol produkovaný žalobcom ani jediný dôkaz o tom, že by preveril aj ďalšiu povinnú zložku, to znamená výdavky žalovaného, najmä na živobytie. Išlo by o popretie účelu a zmyslu zákona, ak by stačilo zo strany dlžníka pri uzavretí zmluvy v snahe získať úver uviesť, že nemá absolútne žiadne výdavky a u veriteľa by to nevzbudilo žiadne pochybnosti a úver by bez problémov poskytol len vzhľadom na výšku príjmu žiadateľa. Ak sa veriteľ uspokojí len s tvrdením žalovaného, je to nepostačujúce, keďže nejde o náležité preverenie bonity. Žalobca teda ničím nepreukázal preverenie výdavkov žalovaného, hoci to zákon jasne vyžadoval. Vzhľadom na uvedené má za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Odborná starostlivosť navyiac predpokladá, aby údaje, ktoré dlžník veriteľovi uviedol, veriteľ overil, resp. dlžník objektívne podložil (podporne vid' napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/130/2019).

27. Veriteľ nezohľadňoval, neposúdil a nepreveril reálne výdavkovú zložku žalovaného, pokiaľ ide o ekonomický status žalovaného, preto žalobca nemôže úspešne tvrdiť, že konal s odbornou starostlivosťou. Žalobca ničím nepreukázal skúmanie výdavkov žalovaného (minimálne na stravu, lieky, bývanie). Nejedná sa preto o konanie s odbornou starostlivosťou v prípade, ak veriteľ si tieto rozhodujúce skutočnosti vôbec nezistil a neoveril. Bez zohľadnenia príjmov a rovnako aj výdavkov podľa názoru súdu veriteľ nemohol objektívne posudzovať celkovú sociálno-ekonomickú situáciu žalovaného. Iba ich vzájomným porovnaním je možné vyhodnotiť, či spotrebiteľ je dostatočne solventný a či pravdepodobne v budúcnosti (minimálne v období, na ktoré sa zmluva uzatvára) bude schopný plniť svoje záväzky. Skúmanie bonity žalovaného zo strany veriteľa je potrebné považovať za úplne formalistické (podporne vid' napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 12Co/136/2019). Opak žalobca nepreukázal.

28. Súd sa stotožňuje aj so závermi vyslovenými Krajským súdom v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 6Co/171/2016 zo dňa 27.10.2016 a na nich odkazuje: „Dôsledkom podcenenia bonity je neposkytnutie ochrany veriteľovi, ktorý s hrubou nedbanlivosťou poruší povinnosť s odbornou starostlivosťou posúdiť bonitu spotrebiteľa. Odvolací súd uvádza, že v tomto smere § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. vôbec nepôsobí odradzujúco, preto je dôvodné aplikovať ustanovenie generálneho zákona - Občianskeho zákonníka, a to § 3 ods. 1 o odmietnutí ochrany pri tak závažnom porušení povinnosti veriteľa na finančnom trhu. Poskytovanie úverov a pôžičiek je veľmi vážnym predmetom podnikateľskej činnosti, pretože pri tomto nejde o odplatu platenú v hotovosti, ale o odloženú platbu beztoho, aby bolo zrejme, čo postretné dlžníka po uzavretí zmluvy. Ak je takáto agenda obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatelný. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.“

29. V tejto súvislosti súd poukazuje aj článok 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/48/ES zo dňa 23.04.2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere, podľa ktorého členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo dňa 14.06.2006 o začatí a vykonávaní činností

úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

30. Obdobne z judikatúry Súdneho dvora EÚ jasne vyplýva povinnosť súdov skúmať pri spotrebiteľských zmluvách bonitu spotrebiteľa. Súd v tejto súvislosti poukazuje napr. na aktuálny rozsudok Súdneho dvora (druhá komora) z 5. marca 2020 vo veci C-679/2018 (P.-T. Z..F..P.. A. B.), podľa ktorého Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex officio existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie spĺňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

31. Záver súdu vo vzťahu k nutnosti riadneho preukázania skúmania bonity spotrebiteľa nemôže byť pre žalobcu prekvapujúci a neočakávaný, keďže v mnohých rozhodnutiach všeobecných súdov dôsledok nesplnenia povinnosti bol vyslovený. Len na margo viď napr. na rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 10Csp/62/2019 zo dňa 20.02.2020 a tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 19Co/130/2019 zo dňa 27.02.2020, z ktorého citujúc: „Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom žalobca pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta.“ Podobne v rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 10.03.2020 sp.zn.3Co/153/2019 je ohľadom nutnosti náležite posúdiť bonitu spotrebiteľa, súd druhej inštancie uvádza: „je nutné konštatovať, že ustanovenie § 11 ods.2 zákona č. 129/2010 Z.z. súd v súlade s požiadavkou odbornej spôsobilosti veriteľa vykladá tak, že bonita dlžníka musí byť skúmaná cez zisťovanie jeho príjmov a výdavkov ako aj jeho lustráciou cez príslušné databázy. Nevykonanie jedného z týchto postupov znamená hrubé porušenie odbornej starostlivosti. Ako vyplýva z prejednávanej veci, overenie bonity dlžníka nebolo dostatočné. Postup žalobcu bol iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Žalobca nemal preukázaný príjem žalovaného hodnovernými dokladmi, napriek tomu mu poskytol úver. Žalobca sa nezaujímal, aké má žalovaný výdavky na živobytie a či mu teda zostáva dostatok finančných prostriedkov na splácanie úveru. V konaní žalobca nepreukázal splnenie si povinnosti uloženej mu ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. Keďže žalobca hrubo porušil zákonom stanovenú povinnosť, v zmysle § 11 ods. 2 ZoSÚ sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov“.

32. Na základe uvedeného súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal, že by náležite skúmal a vyhodnotil bonitu žalovaného v zmysle § 11 ods. 2 druhej vety zákona o spotrebiteľských úveroch v kontexte s § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, čo spôsobilo bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru.

33. Okrem tejto skutočnosti, súd konštatuje, že medzi náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorých nedodržanie má za následok bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru patrí v zmysle § 9 ods. 2 písm. i) a k) zákona o spotrebiteľských úveroch aj uvedenie úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru a ročnej percentuálnej miery nákladov. Vychádzajúc z obsahu žalobcom predloženej úverovej zmluvy uvedená zmluva o spotrebiteľskom úvere správne uvedenie týchto náležitostí neobsahuje. Čo sa týka RPMN, v zmluve je uvedený údaj o RPMN (20,05 %), avšak parametrom úveru uvedeným v zmluve tu v skutočnosti zodpovedá RPMN 18,36 % (viď kalkulačka fininfo.sk MF SR). Keďže dané údaje nie sú uvedené v správnej požiadavke zákona zodpovedajúcej výške, nemožno na nich prihladiť a hľadiť sa na nich, ako keby tam neboli uvedené vôbec (viď tiež rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 13.12.2017 sp. zn. 10Co/27/2017).

34. V zmluve absentuje aj ďalšia podstatná náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. k) zákona o spotrebiteľských úveroch v súvislosti s tam uvedenou RPMN, a to uvedenie všetkých predpokladov použitých na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov. „Súdu prvej inštancie teda nemožno nič vytknúť, pokiaľ dôvod

bezúročnosti a bezpoplatkovosti, ktorý predpokladá ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch videl v absencii predpokladov použitých na výpočet RPMN (§ 9 ods. 2 písm. j) zákona o spotrebiteľských úveroch). K uvedenému odvolací súd zdôrazňuje, že ide o jeden z najdôležitejších údajov pre spotrebiteľa, pretože zohľadňuje všetky náklady, ktoré musí spotrebiteľ za úver uhradiť, a preto je najlepším indikátorom posúdenia výhodnosti či nevýhodnosti úveru. Pri údají o RPMN sa musia uviesť všetky predpoklady použité na jeho výpočet, teda nestačí len uvedenie jeho výšky. Zákonodarcia jasne stanovil, že nepostačuje uvedenie len výšky RPMN, ale v zmluve je potrebné uviesť aj všetky predpoklady, ktoré boli použité pre výpočet RPMN. Je nepochybné, že v predmetnej úverovej zmluve tento údaj chýba, nie je uvedené aké predpoklady boli použité pre výpočet RPMN, a preto správne skonštatoval súd prvej inštancie, že je potrebné považovať úver za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalobca namieta formalistický výklad súdu, tak odvolací súd dáva do pozornosti, že obligatórnou náležitosťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere je uvedenie predpokladov použitých pre výpočet RPMN aj podľa transponovanej smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23.4.2008, a to v článku 10 ods. 2 písm. g/ cit.: „Zmluva o úvere zrozumiteľne a stručne uvádza: ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané v čase uzavretia zmluvy o úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto miery;“ rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 5Co/59/2017 zo dňa 11.05.2017 (viď obdobne rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/124/2016 zo dňa 03.11.2016, sp. zn. 3Co/7/2017 zo dňa 06.04.2017)

35. Absencia uvedených náležitostí podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch je dôvodom, pre ktorý sa žalovanému poskytnutý úver považuje za bezúročný a bez poplatkov, preto okrem nedostatočného overenia bonity žalovaného aj táto skutočnosť znamená, že žalovaný je povinný veriteľovi vrátiť len sumu poskytnutého úveru, ktorú predstavuje suma vo výške 172 eur. Žalovaný v konaní nijako nespochybnil, že mu bola poskytnutá suma 172 eur a na úver zaplatil sumu 87 eur, preto súd žalobcovi priznal rozdiel medzi týmito sumami vo výške 85 eur a v prevyšujúcej časti pre konštatovanú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru žalobu zamietol.

36. Žalobca si v žalobe uplatnil aj nárok na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 5 % ročne zo žalovanej sumy od 27.07.2018 do zaplatenia.

37. Podľa § 517 ods. 1 prvá veta Občianskeho zákonníka dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní.

38. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

39. Podľa § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka výška úrokov z omeškania je o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

40. Žalobcovi patrí aj úrok z omeškania v sadzbe určenej podľa § 517 Občianskeho zákonníka v spojení s Nariadením vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, t.j. o 5 percentuálnych bodov vyššej ako bola základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Súd priznal žalobcovi vzhľadom na vyššie posúdenie zmluvy ako bezúročnej a bez poplatkov iba nárok na úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 85 eur a to odo dňa 27.07.2018, teda dňom nasledujúcim po doručení oznámenia o vyhlásení okamžitej splatnosti (fikciou doručenia listovej zásielky, t.j. od šiesteho dňa nasledujúceho po oznámení o vyhlásení okamžitej splatnosti). V časti, v ktorej súd žalobu zamietol, súd nepriznal žalobcovi ani nárok na uplatňovaný úrok z omeškania.

41. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

42. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

43. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

44. Žalobca sa domáhal zaplata sumy 150,84 eur (100 %), úspešným bol v časti súdom priznanej sumy 85 eur (56 %), a v zamietavej časti 65,84 eur bol procesne neúspešným (44 %). Miera úspechu žalobcu preto predstavuje 12 % (56 % - 44 %). Nakoľko mal žalobca v spore čiastočný úspech v percentuálnom vyjadrení vo výške 12 %, priznal mu súd nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 12 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia jeho písomného vyhotovenia na Okresný súd Bardejov.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.